

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Βρυξέλλες

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

25 και 26 Μαρτίου 2004

1. Στις 25/26 Μαρτίου 2004 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνήλθε στις Βρυξέλλες για την ετήσια σύνοδό του σχετικά με τη Στρατηγική της Λισσαβώνας και την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική κατάσταση στην Ένωση. Επίσης σημείωσε έκθεση της Προεδρίας σχετικά με τη Διακυβερνητική Διάσκεψη, ενέκρινε δήλωση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και ασχολήθηκε με διάφορα σημεία που προέκυψαν από τις εξελίξεις στη διεθνή σκηνή.
2. Πριν από τη σύνοδο ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ. Pat Cox, εξέθεσε ορισμένα θέματα, ακολούθησε δε ανταλλαγή απόψεων ως προς τα κύρια σημεία της ημερήσιας διάταξης.

I. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε με ικανοποίηση την έκθεση της Προεδρίας σχετικά με τη Διακυβερνητική Διάσκεψη και τις εκτιμήσεις της όσον αφορά τις προοπτικές προόδου. Επιβεβαίωσε τη βούλησή του για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τη Συνταγματική Συνθήκη, η οποία θα επιτρέψει στην Ένωση να ανταποκρίνεται καλύτερα στα αιτήματα των πολιτών της και να διαδραματίζει ουσιαστικότερο ρόλο ανά τον κόσμο. Συμφώνησε ως προς τη σημασία της διατήρησης της δυναμικής που έχει προκύψει από τη Συνέλευση και από τις έως τώρα εργασίες της Διακυβερνητικής Διάσκεψης.
4. Βάσει συστάσεως της Προεδρίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Προεδρία να συνεχίσει τις διαβουλεύσεις της και να μεριμνήσει ώστε να αρχίσουν και πάλι το συντομότερο δυνατό οι επίσημες διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής Διάσκεψης. Αποφάσισε ότι θα πρέπει να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τη Συνταγματική Συνθήκη έως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου.

II. ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

5. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει τη συμπαράσταση και την αλληλεγγύη του στα θύματα των τρομοκρατικών επιθέσεων στη Μαδρίτη, στις οικογένειές τους και τον ισπανικό λαό. Ενέκρινε τη δήλωση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

III. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ : ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

6. Η εκπλήρωση των προσδοκιών του ευρωπαϊκού πληθυσμού για καλύτερο βιοτικό επίπεδο και καλύτερη ποιότητα ζωής απαιτεί οικονομική μεγέθυνση και δημιουργία θέσεων εργασίας, σε συνδυασμό με υψηλό βαθμό κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής προστασίας.

7. Η Ένωση έθεσε φιλόδοξους στόχους το Μάρτιο του 2000. Τέσσερα χρόνια αργότερα, η εικόνα παρουσιάζει ανομοιογένεια. Έχει σημειωθεί αξιόλογη πρόοδος, το δε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η διαδικασία και οι στόχοι εξακολουθούν να ισχύουν. Παρ' όλ' αυτά, για να επιτευχθούν οι στόχοι του 2010, οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να ακολουθήσουν γοργότερο ρυθμό, πράγμα για το οποίο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει δεσμευθεί να επιδειξει πολιτική βούληση.
8. Το μήνυμα που θα δώσει το παρόν Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνίσταται σε αποφασιστικότητα και αυτοπεποίθηση. Μολονότι οι μελλοντικές προκλήσεις είναι τεράστιες, η Ευρώπη έχει τη βούληση και την ικανότητα να αξιοποιήσει στο έπακρο το οικονομικό της δυναμικό. Η διεύρυνση θα τονώσει την ευρωπαϊκή οικονομία, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για όλους και προωθώντας τη σύγκλιση των προσχωρούντων κρατών. Η διαδικασία της Λισσαβόνας θα αντλήσει όφελος από την πείρα και τη συμβολή των νέων κρατών μελών.

Επίτευξη των στόγων

9. Η Ατζέντα της Λισσαβόνας στηρίζεται σε μια συγκροτημένη προσέγγιση : μεταξύ των δράσεων της Ένωσης και εκείνων των κρατών μελών καθώς και μεταξύ των διαφόρων τομέων πολιτικής – οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού. Τα επιμέρους μέτρα θα πρέπει να αλληλοενισχύονται, οι δε μεταρρυθμίσεις να συνεχισθούν σε όλους ανεξαιρέτως τους τομείς. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικρότησε τα βασικά μηνύματα όλων των αρμόδιων συνθέσεων του Συμβουλίου και έλαβε πλήρως υπόψη του κατά τις συζητήσεις τη συγκεφαλαιωτική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις επί μέρους δράσεις που αναλαμβάνονται για να προχωρήσει η υλοποίηση σε όλους τους τομείς.
10. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφωνεί ότι το επίμαχο ζήτημα είναι πλέον πώς θα υλοποιηθούν καλύτερα οι δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναληφθεί. Η αξιοπιστία της διαδικασίας απαιτεί να αυξηθεί η ταχύτητα των μεταρρυθμίσεων σε επίπεδο κρατών μελών. Χρειάζεται ενισχυμένη παρακολούθηση των εθνικών επιδόσεων καθώς και ανταλλαγή πληροφοριών για ό,τι αφορά τις βέλτιστες πρακτικές. Η μετατροπή των συμφωνιών σε συγκεκριμένα μέτρα και η διαμόρφωση πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να επισπευσθούν. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη να αντιμετωπισθεί η απaráδεκτα μεγάλη υστέρηση που εμφανίζει η μεταφορά των συμφωνημένων μέτρων στην εθνική νομοθεσία και να ολοκληρωθεί το νομοθετικό πρόγραμμα που απορρέει από την Ατζέντα της Λισσαβόνας.
11. Τα σπουδαιότερα ζητήματα πολιτικής, από την επίλυση των οποίων θα προκύψουν μεγαλύτερη οικονομική μεγέθυνση και περισσότερες θέσεις απασχόλησης, πρέπει να έχουν το προβάδισμα. Ως εκ τούτου, το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εγκύψει εφέτος σε δύο ζητήματα : την αειφόρο ανάπτυξη και τις περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**(i) Υγιείς μακροοικονομικές πολιτικές**

12. Η κυριότερη οικονομική πρόκληση που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων οικονομικής μεγέθυνσης. Η οικονομική ανάκαμψη που άρχισε το δεύτερο εξάμηνο του 2003 έχει αρχίσει να επιταχύνεται. Η Ένωση πρέπει να αξιοποιήσει την κεκτημένη αυτή ταχύτητα στις εσωτερικές και εξωτερικές της πολιτικές. Πρέπει να εκμεταλλευθεί την ευκαιρία για επιτάχυνση της διαδικασίας μεταρρυθμίσεων στο εσωτερικό της. Το μεγαλύτερο άνοιγμα προς τα έξω παγκοσμίως και η βελτιωμένη δυναμική της οικονομικής σχέσης μεταξύ εμπορικών εταίρων θα ενισχύσουν τις προοπτικές οικονομικής μεγέθυνσης.
13. Η επίτευξη ή διατήρηση υγιών δημοσιονομικών θέσεων σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης καθώς και η σταθερότητα των τιμών είναι οι δύο κύριες βάσεις που θα πρέπει να αξιοποιηθούν. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν την τήρηση των δεσμεύσεών τους για δημοσιονομική εξυγίανση.
14. Έχει σημασία να εξασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη αιφορία των δημόσιων οικονομικών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει ένθερμα τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού μέσω της μείωσης του δημόσιου χρέους και της ενίσχυσης των μεταρρυθμίσεων στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας και των συντάξεων.
15. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητες και ευεργετικές – απαραίτητες στο πλαίσιο της συνεχώς μεγαλύτερης παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και ευεργετικές διότι συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης, μέσω του θετικού αντικτύπου τους στην εμπιστοσύνη και της προώθησης μιας καλύτερης κατανομής των πόρων.
16. Η Ευρωπαϊκή Δράση για την Οικονομική Μεγέθυνση θεσπίζει έναν «οδικό χάρτη» για περισσότερες επενδύσεις σε υλικό και ανθρώπινο κεφάλαιο προς συμπλήρωση της διαρθρωτικής μεταρρύθμισης· οι βασικές αρχές για την υλοποίησή της εκτίθενται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2003. Το «Πρόγραμμα Ταχείας Εκκίνησης» είναι ένα ανοικτό και δυναμικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει έργα τα οποία πληρούν καθορισμένα κριτήρια σε ένα φάσμα τομέων : μεταφορές, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, έρευνα, καινοτομία και ανάπτυξη. Απαιτείται σοβαρή δέσμευση από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη καθώς και από τους αναδόχους των διαφόρων έργων, με στόχο τη σταθερή και έγκαιρη ανάληψη των έργων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη συνεχούς στήριξης και παρακολούθησης της Δράσης για την Οικονομική Μεγέθυνση και του «Προγράμματος Ταχείας Εκκίνησης», θα προβεί δε σε επισκόπηση της προόδου κατά την εαρινή του σύνοδο του 2005. Κατά την επισκόπηση αυτή θα εξεταστεί και η προοπτική να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε σχέδια E&A επικεντρωμένα σε καιρίες τεχνολογίες οικονομικής μεγέθυνσης.

(ii) Ανταγωνιστικότητα και καινοτομία

17. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι η ανταγωνιστικότητα, η καινοτομία και η προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος αποτελούν καθοριστικές προϋποθέσεις για την οικονομική μεγέθυνση, απαραίτητες για την οικονομία ως σύνολο και ιδιαίτερα σημαντικές για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Καθώς άλλοι παγκόσμιοι πρωταγωνιστές προχωρούν αλματωδώς, η Ένωση πρέπει να ενεργήσει πιο αποφασιστικά για να διατηρήσει την ικανότητα να στηρίζει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο κατά τα επόμενα χρόνια. Η αποβιομηχανοποίηση συνεχίζει να αποτελεί κίνδυνο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο περιμένει να λάβει από την Επιτροπή ουσιαστική έκθεση, η οποία θα περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας.
18. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συγκεντρώνει την προσοχή του σε τέσσερις συγκεκριμένες προτεραιότητες για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας : ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, καλύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο, περισσότερη E&A και αποτελεσματικές θεσμικές ρυθμίσεις.

Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς

19. Το δυναμικό της εσωτερικής αγοράς δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη πλήρως. Πρέπει να συνεχισθούν οι προσπάθειες ώστε να εξομαλυνθεί ακόμη περισσότερο η λειτουργία των αγορών προϊόντων, υπηρεσιών, κεφαλαίων και εργασίας. Η Ένωση πρέπει να αντιμετωπίσει εγκαίρως τις νέες προκλήσεις : στο ζωτικό χώρο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λ.χ., η ΕΕ πρέπει να διατηρηθεί στην πρωτοπορία εφαρμόζοντας νέες στρατηγικές για τις κινητές και ευρυζωνικές επικοινωνίες. Στον τομέα των υπηρεσιών, όπου εξακολουθεί να υφίσταται μεγάλος κατακερματισμός, για να βελτιωθεί η αποδοτικότητα, να αυξηθούν η παραγωγή και η απασχόληση και να ωφεληθούν οι καταναλωτές, χρειάζεται περισσότερος ανταγωνισμός. Η επεξεργασία του σχεδίου οδήγίας για τις υπηρεσίες πρέπει να αποτελέσει θέμα υψηλής προτεραιότητας στο πλαίσιο του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος.
20. Μια πραγματικά ενιαία αγορά χρηματοοικονομικών υπηρεσιών θα προμηθεύσει περισσότερα και φθηνότερα κεφάλαια καθώς και τα τόσο αναγκαία επιχειρηματικά κεφάλαια. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί οριστικοποίηση των στοιχείων του Προγράμματος Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες που εναπομένουν - των προτεινόμενων οδηγιών για τις επενδύσεις και για τη διαφάνεια - πριν από το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Υπογραμμίζει επίσης τη σημασία ενίσχυσης της εταιρικής διακυβέρνησης.
21. Η πρόσφατη συμφωνία σχετικά με την ενίσχυση της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας γίνεται δεκτή με ικανοποίηση. Ωστόσο, η συμφωνία σχετικά με το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει καθυστερήσει σημαντικά και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την ολοκλήρωση των εργασιών εν προκειμένω.
22. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση των επιβλαβών φορολογικών μέτρων και την άρση των εμποδίων της εσωτερικής αγοράς τα οποία δημιουργούνται μέσω του φορολογικού συστήματος.

Καλύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο

23. Με καλύτερες κανονιστικές ρυθμίσεις τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο θα αυξηθούν η ανταγωνιστικότητα και η παραγωγικότητα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την πρόσφατη πρωτοβουλία τεσσάρων προεδριών για καλύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο και καλεί το Συμβούλιο να εφαρμόσει πρόγραμμα δράσεων για την προώθηση του θέματος κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους. Σημειώνει με ικανοποίηση τη δέσμευση της Επιτροπής να επεξεργασθεί περαιτέρω την ολοκληρωμένη διαδικασία εκτίμησης του αντικτύπου, συνεργαζόμενη με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της Διοργανικής Συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της διάστασης της ανταγωνιστικότητας, και να αναπτύξει σε συνεργασία με το Συμβούλιο μέθοδο καταμέτρησης του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις απόψεις του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς προτεραιότητας και τα χρονοδιαγράμματα της απλούστευσης. Καλεί επίσης τα κράτη μέλη να δεσμευθούν ότι θα αναλάβουν το συντομότερο δυνατόν εθνικές πρωτοβουλίες ρυθμιστικών μεταρρυθμίσεων. Το θέμα του καλύτερου ρυθμιστικού πλαισίου θα εξετασθεί εκ νέου κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Νοεμβρίου 2004.

Επίτευξη του στόχου για την E&A

24. Πρέπει να επιταχυνθεί η πρόοδος όσον αφορά τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου γνώσεων. Ιδιαίτερη προτεραιότητα έχει η ενίσχυση των επενδύσεων των επιχειρήσεων στην E&A. Σε σύγκριση με τις επιδόσεις που παρατηρούνται αλλού, η σχετική ανεπάρκεια των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα στην E&A εντός της Ένωσης είναι εντυπωσιακή. Μέρος της απάντησης είναι να εξασφαλισθεί ότι οι δημόσιες επενδύσεις σ' αυτόν τον τομέα διασφαλίζουν μεγαλύτερη μόχλευση για τα ιδιωτικά κεφάλαια. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις γενικές συνθήκες για τις επενδύσεις E&A και να μελετήσουν στοχοθετημένα μέτρα στήριξης και κίνητρα για να ενθαρρύνουν την αύξηση των επενδύσεων των επιχειρήσεων.
25. Ο γενικότερος σκοπός της Ευρώπης πρέπει να είναι η κατοχύρωση μιας ισχυρής επιστημονικής και ερευνητικής ικανότητας και η επιτάχυνση των επενδύσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην E&A. Χρειάζεται ένα ευρύ φάσμα αλληλοενισχυόμενων δράσεων. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση της αλληλεπίδρασης μεταξύ δημόσιων ερευνητικών φορέων και της βιομηχανίας. Η εκπαίδευση υψηλού επιπέδου συμβάλλει ουσιαστικά στη γενική ανταγωνιστικότητα. Οι ανθρώπινοι πόροι έχουν αποφασιστική σημασία για την E&A, και θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εκπαίδευση, τη συγκράτηση και την κινητικότητα των ερευνητών. Ο ανταγωνισμός στον τομέα της έρευνας θα πρέπει να ενισχυθεί προκειμένου να προαχθεί η επιστημονική αριστεία.

26. Το σημαντικότερο ευρωπαϊκό μέσο στον τομέα της έρευνας είναι το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα-Πλαίσιο για την Έρευνα και την Ανάπτυξη. Αυτό το πρόγραμμα πρέπει να απλουστευθεί για να γίνει πιο εύχρηστο, ειδικότερα για τις μικρομεσαίες και τις νέες επιχειρήσεις. Ως προτεραιότητα πρέπει να τεθεί η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και έρευνας, η προώθηση των μελλοντικών τεχνολογιών, και η υποστήριξη της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεωρεί σκόπιμο να ενισχυθεί η στήριξη της βασικής έρευνας άριστης ποιότητας, θα εξετασθεί δε η δυνατότητα ειδικής χρηματοδότησης. Αναμένει με ενδιαφέρον πρόταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη δυνατότητα δημιουργίας Συμβουλίου Έρευνας.
27. Επαναβεβαιώνοντας την ομόφωνη υποστήριξη της «ευρωπαϊκής προσφοράς», το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει δραστήρια τις διαπραγματεύσεις σχετικά με το σχέδιο ITER, ενόψει της ταχείας έναρξής του στην ευρωπαϊκή υποψήφια τοποθεσία.

Θεσμικές ρυθμίσεις

28. Το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας καθιερώθηκε ως μέρος της δέσμης μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης. Θα πρέπει τώρα να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες ώστε να προαγάγει την ανταγωνιστικότητα και να δώσει μια σαφή και ολοκληρωμένη απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ένωση στον τομέα αυτόν. Όταν συγκροτηθεί η επόμενη Επιτροπή, ο νέος Πρόεδρος θα πρέπει να εξετάσει με ποιον τρόπο θα μπορέσει να προωθηθεί αποτελεσματικά το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα.

(iii) Η κοινωνική συνοχή πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο

29. Το υψηλό επίπεδο κοινωνικής συνοχής αποτελεί κεντρικό στοιχείο της Ατζέντας της Λισσαβώνας. Πρέπει να ενισχυθούν οι στρατηγικές που έχουν αποφασιστική επίδραση στον κοινωνικό αποκλεισμό και στην εξάλειψη της φτώχειας· η προστασία των ασθενέστερων μελών της κοινωνίας αποτελεί βασική πτυχή της ευρύτερης προσέγγισης. Ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, ιδίως δε των συστημάτων συντάξεων και υγείας, και η ολοκλήρωση της ατζέντας για την κοινωνική ενσωμάτωση με την υλοποίηση των εθνικών προγραμμάτων δράσης διαδραματίζουν επίσης βασικό ρόλο. Οι πολιτικές για την ισότητα των φύλων συνιστούν εργαλεία κοινωνικής συνοχής και οικονομικής ανάπτυξης.

(iv) Περιβαλλοντικός βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση

30. Η οικονομική μεγέθυνση, για να είναι αειφόρος, θα πρέπει να είναι περιβαλλοντικώς υγιής. Η οικονομική μεγέθυνση πρέπει να αποσυνδεθεί από τις περιβαλλοντικώς αρνητικές επιπτώσεις, μέσω μεγαλύτερης ολοκλήρωσης των διαφόρων πολιτικών και βιωσιμότερων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.
31. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και η αυξημένη χρήση ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών έχει καίρια σημασία για το περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα· ο ενδεικτικός στόχος για ολόκληρη την ΕΕ όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση, όπως υποστηρίζεται το Συμβούλιο, θα συμβάλει ιδιαίτερα στην επικέντρωση των προσπαθειών.

32. Θα πρέπει να εξετασθούν περαιτέρω αποδοτικοί τρόποι εφαρμογής των αποφάσεων της ΕΕ στο πεδίο των κλιματικών μεταβολών καθώς και το πιθανό κόστος της αδράνειας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο βεβαιώνει και πάλι ότι η Ένωση έχει δεσμευθεί για την επίτευξη των στόχων του Πρωτοκόλλου του Κυότο. Υπογραμμίζοντας τη σημασία που αποδίδει η Ένωση στη διαδικασία επικύρωσης του Πρωτοκόλλου και την ταχεία έναρξη εφαρμογής του, καλεί τις χώρες που δεν έχουν ακόμη επικυρώσει το Πρωτόκολλο, συμπεριλαμβανομένης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, να προβούν στην επικύρωσή του το ταχύτερο δυνατόν. Ως συμβολή στις συνολικές προσπάθειες, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσβλέπει στην εξέταση μεσοπρόθεσμων και πλέον μακροπρόθεσμων στρατηγικών μείωσης των εκπομπών, καθώς και στόχων, κατά το εαρινό Συμβούλιο του 2005. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας των σχετικών συζητήσεων, καλεί την Επιτροπή να καταρτίσει ανάλυση κόστους/οφέλους που να λαμβάνει υπόψη τόσο το περιβάλλον όσο και την ανταγωνιστικότητα.
33. Οι καθαρές τεχνολογίες έχουν ζωτική σημασία για την πλήρη αξιοποίηση των διαφόρων συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και περιβάλλοντος. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικροτεί το πρόγραμμα δράσης για τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες και ζητεί τη γοργή υλοποίησή του. Καλεί την Επιτροπή και την ΕΤΕπ να αναζητήσουν τρόπους κινητοποίησης του φάσματος χρηματοδοτικών μέσων για την προβολή των τεχνολογιών αυτών. Θα εξετάσει κατά το εαρινό Συμβούλιο του ερχόμενου έτους έκθεση της Επιτροπής με θέμα τη γενική πρόοδο του προγράμματος δράσης και άλλες ευκαιρίες να προωθήσει η Ένωση επωφελείς για όλους ευκαιρίες, όπου η βελτίωση του περιβάλλοντος μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των οικονομικών και κοινωνικών στόχων της στρατηγικής της Λισσαβώνας.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

34. Η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας είναι το πιο επείγον ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί κατά το επόμενο έτος. Τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης είναι κρίσιμα για την επίτευξη της οικονομικής μεγέθυνσης και, λόγω της στενής σχέσης μεταξύ ανεργίας και φτώχειας, για την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης. Επιβάλλεται η μείωση του απαράδεκτα υψηλού συνολικού ποσοστού ανεργίας που παρατηρείται αυτή τη στιγμή στην ΕΕ.
35. Τα κράτη μέλη πρέπει να ανανεώσουν τη δέσμευσή τους για την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβώνας όσον αφορά την απασχόληση· εν προκειμένω, η δράση παρακολούθησης έχει ζωτική σημασία για την εφαρμογή των συστάσεων της Ειδικής Ομάδας για την Απασχόληση, της οποίας προεδρεύει ο κ. Wim Kok. Η ενσωμάτωση των μηνυμάτων της Ειδικής Ομάδας στην Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση συνιστά επαινετή ενέργεια. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη να αναλάβουν τα κράτη μέλη αποφασιστική δράση ακολουθώντας τις κατευθύνσεις που συνιστά η Ειδική Ομάδα, εντός του πλαισίου των Γενικών Προσανατολισμών των Οικονομικών Πολιτικών και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση.
36. Στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής για την απασχόληση, τα κράτη μέλη πρέπει να στρέψουν επειγόντως την προσοχή τους σε τέσσερις ιδιαίτερες διαρθρωτικές προκλήσεις: προσαρμοστικότητα, προσέλκυση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης και επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

37. Η προσαρμοστικότητα απαιτεί μείωση, όπου απαιτείται, του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας, καλύτερη αντιστοιχία μισθού προς παραγωγικότητα και προώθηση των ευέλικτων μορφών εργασίας, με ταυτόχρονη επιδίωξη ασφάλειας για τους εργαζομένους.
38. Η προσέλκυση και η συγκράτηση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας σημαίνει ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα προκειμένου η αλληλεπίδραση μεταξύ φόρων και παροχών να είναι τέτοια ώστε η εργασία να αποφέρει σαφές οικονομικό όφελος. Σημαίνει επίσης ότι πρέπει να αναπτυχθούν συγκεκριμένες στρατηγικές για να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών και των πιο ηλικιωμένων εργαζομένων. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος της ισότητας των φύλων θα συμβάλει στην επίτευξη του συνόλου των στόχων της Λισσαβώνας· η ενθάρρυνση περισσότερων γυναικών να εισέλθουν στην αγορά εργασίας απαιτεί τη σταδιακή άμβλυνση των μισθολογικών ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και τη δημιουργία περισσότερων χώρων εργασίας φιλικών προς την οικογένεια. Η παραμονή των πιο ηλικιωμένων εργαζομένων στην εργασία απαιτεί τα σωστά νομικά και οικονομικά κίνητρα.
39. Οι περισσότερες και αποδοτικότερες επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο είναι κρίσιμες για την οικονομική μεγέθυνση και την παραγωγικότητα, καθώς και για την προαγωγή της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξης. Προκειμένου να γίνει η ΕΕ η κυριότερη, βασισμένη στη γνώση, οικονομία στον κόσμο, η εκπαίδευση και η κατάρτιση θα διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την ανάγκη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στους κύριους τομείς της κοινωνίας της γνώσης. Αναγνωρίζει επίσης ότι η διά βίου εκπαίδευση έχει θετικά αποτελέσματα στην παραγωγικότητα και την προσφορά εργατικού δυναμικού· τάσσεται υπέρ της έγκρισης ολοκληρωμένου προγράμματος της ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2005 και της εφαρμογής εθνικών στρατηγικών σε όλα τα κράτη μέλη έως το 2006.
40. Το ζητούμενο είναι να υπάρξει συνέχεια: πρέπει να σημειωθεί πραγματική πρόοδος με στόχο περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας κατά το επόμενο έτος. Κατά την εαρινή σύνοδο του 2005, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εξετάσει την πρόοδο που θα σημειωθεί στη διάρκεια του έτους· σκοπεύει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στο βαθμό κατά τον οποίο οι εθνικές δράσεις επέτειναν την πρόοδο προς τους στόχους απασχόλησης της Λισσαβώνας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υποβάλουν από κοινού μια συνοπτική συγκεφαλαιωτική έκθεση, αξιοποιώντας την Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση, για αυτήν ειδικά τη συζήτηση. Η έκθεση θα πρέπει να επικεντρώνεται ειδικότερα στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε ό,τι αφορά την ενίσχυση των ειδικών συστάσεων για κάθε χώρα στο πλαίσιο των Γενικών Προσανατολισμών των Οικονομικών Πολιτικών και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση.

Ενίσχυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων

41. Η ενιαία αγορά εργασίας, που ενισχύει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, έχει καιρία σημασία για την ανάπτυξη της Ένωσης. Συνεπώς, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενθαρρύνει την περαιτέρω πρόοδο σε ορισμένους τομείς η οποία θα προωθήσει την κινητικότητα. Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Υγείας θα τεθεί σε εφαρμογή τον Ιούνιο του 2004. Έως τον Ιούνιο του 2004 θα πρέπει να επιτευχθεί πολιτική συμφωνία για δύο μέτρα που θα διευκολύνουν την αναγνώριση προσόντων σε ολόκληρη την Ένωση – την οδηγία για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και το Ευρωπαϊκό Βιβλιάριο.

42. Η μεταρρύθμιση του κανονισμού αριθ. 1408/71, η οποία απλουστεύει και εκσυγχρονίζει τις διατάξεις περί προστασίας των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των εργαζόμενων που διακινούνται εντός της Ένωσης, συνιστά αξιοσημείωτο βήμα, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός της θητείας του σημερινού Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

43. Η υποστήριξη και η προαγωγή υπέρ της αλλαγής πρέπει να υπερβαίνει τα όρια των κυβερνήσεων. Για να δημιουργηθεί αυτή η υποστήριξη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν εταιρικές σχέσεις για τη μεταρρύθμιση, με συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και των δημοσίων αρχών, σύμφωνα με τις εθνικές ρυθμίσεις και παραδόσεις.
44. Αυτές οι εθνικές εταιρικές σχέσεις για τη μεταρρύθμιση θα πρέπει να προωθούν συμπληρωματικές στρατηγικές για την αλλαγή, καλύπτοντας το ευρύ φάσμα των τομέων πολιτικής – οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό – που συμπεριλαμβάνονται στην ατζέντα της Λισσαβόνας. Αυτές οι στρατηγικές θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται σε σαφείς εθνικές πολιτικές και στόχους και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις κυβερνήσεις κατά την προετοιμασία των συμβολών στην ενδιάμεση επανεξέταση της ατζέντας της Λισσαβόνας.
45. Οι κοινωνικοί εταίροι σε επίπεδο ΕΕ συμμετέχουν ήδη στενά και εποικοδομητικά στην προώθηση των στόχων της Λισσαβόνας, μέσω της Τριμερούς Κοινωνικής Συνόδου Κορυφής. Πρέπει πλέον να αναληφθούν περαιτέρω ενέργειες για να ενισχυθεί ο ρόλος τους στην προώθηση της στρατηγικής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει τη δέσμευση των κοινωνικών εταίρων να εμβαθύνουν τη συμμετοχή τους μέσω μιας ανανεωμένης Ευρωπαϊκής Εταιρικής Σχέσης για την Αλλαγή, ώστε να προαχθεί η οικονομική μεγέθυνση και να επιταχυνθεί η απασχόληση και η παραγωγικότητα. Καλεί επίσης την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να εξετάσει τρόπους και μέσα για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας.

ΠΡΟΣΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΣΤΟ 2005

46. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διαδικασία της Λισσαβόνας διατηρεί την εγκυρότητα και τη χρησιμότητά της. Η επόμενη χρονιά - το μέσο της δεκαετίας - είναι η κατάλληλη στιγμή για την εις βάθος επανεξέταση των αποτελεσμάτων της. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή προτίθεται να καταρτίσει έναν οδικό χάρτη με σκοπό την ενίσχυση της στρατηγικής της Λισσαβόνας και τη βελτίωση της εφαρμογής της.
47. Η ενδιάμεση επανεξέταση θα πρέπει να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα οι στόχοι της Λισσαβόνας, ιδίως υπό το φως της διεύρυνσης. Κατά την προετοιμασία της προσεχούς επανεξέτασης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η στρατηγική αιεφόρου ανάπτυξης της ΕΕ. Κατά την ενδιάμεση επανεξέταση θα πρέπει να αξιολογηθούν μεταξύ άλλων τα εξής :

- η πρόοδος που έχει επιτευχθεί όσον αφορά συμπεφωνημένους τομεακούς στόχους, καθώς και το σύνολο των διαρθρωτικών δεικτών και κριτηρίων αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση του επιπέδου και του δυναμισμού των επιδόσεων των κρατών μελών,
 - η μέτρηση των ευρωπαϊκών επιδόσεων σε παγκόσμια κλίμακα,
 - ποιά μέτρα απαιτούνται στο πλαίσιο του νέου οικονομικού και γεωπολιτικού κλίματος για την αύξηση της οικονομικής μεγέθυνσης και για την επίτευξη του στόχου που τέθηκε το Μάρτιο του 2000,
 - η διακυβέρνηση και τα λοιπά μέτρα και μέσα που διαθέτουν τα κράτη μέλη και η ΕΕ για την επίτευξη του στόχου της Λισσαβώνας, συμπεριλαμβανομένων τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών παραγόντων οικονομικής ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης,
 - οι μηχανισμοί κοινοποίησης των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβώνας και των βέλτιστων πρακτικών των κρατών μελών στους καταναλωτές, τους πολίτες και τους κύριους ενδιαφερομένους,
 - οι ενδεχόμενοι τρόποι βελτίωσης της μεθόδου.
48. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να συστήσει Ομάδα Υψηλού Επιπέδου υπό τον κ. Wim Kok, για μια ανεξάρτητη επανεξέταση που θα συμβάλει στην επιτυχία του έργου αυτού. Η Ομάδα θα πρέπει να προσδιορίζει στην έκθεσή της μέτρα που να διαμορφώνουν στο σύνολό τους μια συγκροτημένη στρατηγική για τις οικονομίες μας προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί και στόχοι της Λισσαβώνας. Η Ομάδα πρέπει να αποτελείται από λίγα και ιδιαίτερα έμπειρα άτομα, ικανά να εκφράζουν τις απόψεις όλων των ενδιαφερομένων. Η έκθεσή της, η οποία θα δημοσιοποιηθεί, θα πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή έως την 1η Νοεμβρίου 2004. Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα εξετάσουν από κοινού το περιεχόμενό της και θα προετοιμάσουν κατάλληλα το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2005.

IV. ΚΥΠΡΟΣ

49. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει τη συνεχιζόμενη σθεναρή υποστήριξή του στις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, κ. Ανάν, να υποβοηθήσει τα μέρη να αξιοποιήσουν αυτήν την ιστορική ευκαιρία για επίτευξη συνολικής λύσης του Κυπριακού προβλήματος σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ. Καλωσορίζει τη συνεχιζόμενη προθυμία της Επιτροπής να προσφέρει βοήθεια για μια ταχεία λύση μέσα στο πλαίσιο του κοινοτικού κεκτημένου. Καλωσορίζει επίσης την προσφορά της Επιτροπής να διοργανώσει μια υψηλού επιπέδου διεθνή διάσκεψη στις Βρυξέλλες, στις 15 Απριλίου, για να προετοιμάσει μια διάσκεψη δωρητών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παραμένει πεπεισμένο ότι μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση μπορεί να επιτευχθεί μέχρι την 1η Μαΐου. Προτρέπει όλα τα μέρη να διατηρήσουν μια σταθερή δέσμευση για την επιτυχή έκβαση της διαπραγματευτικής διαδικασίας με τη συνεργασία των Κυβερνήσεων της Ελλάδας και της Τουρκίας.

50. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναβεβαιώνει την έντονη προτίμησή του για την ένταξη μιας ενωμένης Κύπρου στην ΕΕ και επαναλαμβάνει την ετοιμότητά του να λάβει υπόψη του τους όρους ενός τέτοιου διακανονισμού σύμφωνα με τις αρχές πάνω στις οποίες εδράζεται η ΕΕ.

V. ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή

51. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε τη βαθιά ανησυχία του για την κατάσταση στη Μέση Ανατολή και την επιδείνωση της σύγκρουσης μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων, ιδίως μετά την άνευ δίκης εκτέλεση του ηγέτη της Χαμάς Σείχη Αχμέτ Γιασίν. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει μεν καταδικάσει επανειλημμένως τα τρομοκρατικά εγκλήματα κατά Ισραηλινών και αναγνωρίζει το δικαίωμα του Ισραήλ να προστατεύει τους πολίτες του από τρομοκρατικές ενέργειες, αντιτάσσεται όμως σταθερά στις άνευ δίκης εκτελέσεις που αντιβαίνουν στο διεθνές δίκαιο. Ο σημερινός κύκλος βίαιων αντιποίνων έχει προκαλέσει μεγάλα δεινά και απώλειες ζωής, έχει οξύνει την κατάσταση και απομακρύνει ακόμη περισσότερο τα μέρη από τη διαπραγμάτευση λύσης.
52. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι συμπάσχει με όλους εκείνους, από όλες τις πλευρές, που υφίστανται τις συνέπειες της βίας ή που η ζωή τους αναστατώνεται λόγω της σύγκρουσης. Κάλεσε την Παλαιστινιακή Αρχή να ασχοληθεί με το ζήτημα της ασφάλειας και να καταπολεμήσει την τρομοκρατία και εξέφρασε ικανοποίηση για τα σχέδια που ανακοίνωσε η Παλαιστινιακή Αρχή σχετικά με τη βελτίωση των επιδόσεων της παλαιστινιακής πλευράς όσον αφορά την ασφάλεια, τονίζοντας την ανάγκη πλήρους και σωστής εφαρμογής. Σημείωσε με ιδιαίτερη ανησυχία την τραγική, από ανθρωπιστική άποψη, κατάσταση στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη και κάλεσε την Κυβέρνηση του Ισραήλ να λάβει μέτρα για να αμβλύνει τα δεινοπαθήματα των Παλαιστινίων, αίροντας τις απαγορεύσεις κυκλοφορίας, αντιστρέφοντας την πολιτική εποίκισμού του και κατεδαφίζοντας τους οικισμούς που οικοδομήθηκαν μετά τον Μάρτιο 2001, και αντιστρέφοντας την πολιτική κατασκευής του λεγόμενου περιβόλου ασφαλείας σε παλαιστινιακό έδαφος.
53. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη βαθιά πεποίθησή του ότι ο Οδικός Χάρτης της Τετραμερούς Διάσκεψης, που εγκρίθηκε με την απόφαση 1515 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, εξακολουθεί να αποτελεί τη βάση για την επίτευξη ειρηνικής διευθέτησης. Κάλεσε όλα τα μέρη να αποφύγουν την περαιτέρω κλιμάκωση και να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα για την έναρξη της εφαρμογής του Οδικού Χάρτη. Το σημαντικότερο βήμα είναι να παύσουν όλα τα μέρη να προβαίνουν σε περαιτέρω βίαιες ενέργειες.
54. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου την προσήλωσή του στη διαπραγμάτευση συμφωνίας που να οδηγεί σε δύο βιώσιμα, κυρίαρχα και ανεξάρτητα κράτη, του Ισραήλ και της Παλαιστίνης, με βάση τα σύνορα του 1967, τα οποία θα συνυπάρχουν με ειρήνη και ασφάλεια, στο πλαίσιο μιας συνολικής ειρήνης στη Μέση Ανατολή, όπως προβλέπεται στον Οδικό Χάρτη που εκπονήθηκε από την Τετραμερή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα αναγνωρίσει καμία αλλαγή των προ του 1967 συνόρων, πλην όσων συμφωνήσουν τα μέρη.

55. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε τις προτάσεις για την αποχώρηση του Ισραήλ από τη λωρίδα της Γάζας. Η αποχώρηση αυτή θα μπορούσε να αντιπροσωπεύσει σημαντικό βήμα προς την εφαρμογή του Οδικού Χάρτη, με την προϋπόθεση ότι, σύμφωνα με τις διαβουλεύσεις του Συμβουλίου στις 23 Φεβρουαρίου :
- θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του οδικού χάρτη·
 - θα αποτελέσει βήμα προς τη λύση των δύο κρατών·
 - δεν θα έχει ως συνέπεια τη μεταφορά εποίκιστικής δραστηριότητας στη Δυτική Όχθη·
 - θα μεταβιβασθούν ευθύνες στην Παλαιστινιακή Αρχή κατά τρόπο οργανωμένο και κατόπιν διαπραγματεύσεων·
 - και το Ισραήλ θα διευκολύνει την ανασυγκρότηση και ανοικοδόμηση της Γάζας.
56. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να υποστηρίξει την Παλαιστινιακή Αρχή όσον αφορά την ανάληψη ευθύνης για την τάξη και την ασφάλεια, και ειδικότερα για τη βελτίωση της ικανότητάς της για μη στρατιωτική αστυνόμευση και για την επιβολή του νόμου γενικά. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανέθεσε στον Ειδικό Εκπρόσωπο της ΕΕ, σε επαφή με την Επιτροπή, να εξετάσει τις ανάγκες της Παλαιστινιακής Αρχής σ' αυτόν τον τομέα και να υποβάλει συστάσεις παροχής βοήθειας.
57. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τον λαό του Ισραήλ και τον παλαιστινιακό λαό να επιδείξουν την πολιτική βούληση που είναι απαραίτητη για να υπερπηδηθεί το σημερινό αδιέξοδο της ειρηνευτικής διαδικασίας. Μόνον με ειρήνη και συμφιλίωση θα υλοποιήσουν Ισραηλινοί και Παλαιστίνιοι το πλήρες δυναμικό τους.
58. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναβεβαιώνει την ανάγκη να αντιμετωπισθούν όλες οι κρίσεις της περιοχής μέσα στο πλαίσιο μίας σφαιρικής προσέγγισης, της μόνης που μπορεί να εξασφαλίσει μακροπρόθεσμα την ασφάλεια στην περιοχή. Προς το σκοπό αυτό, η ΕΕ θα κινητοποιήσει όλα τα μέσα που διαθέτει και θα αναπτύξει την θεώρησή της περί σταθερότητας στην περιοχή μέσω της στρατηγικής εταιρικής σχέσης την οποία επιδιώκει να εγκαθιδρύσει με τη Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή.

Στρατηγική εταιρική σχέση της ΕΕ με τη Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή

59. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε με ικανοποίηση την ενδιάμεση έκθεση με τίτλο «Στρατηγική εταιρική σχέση μεταξύ της ΕΕ, της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής», την οποία εκπόνησαν η Προεδρία, η Γραμματεία του Συμβουλίου και η Επιτροπή. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε τη σημασία των εντατικών διαβουλεύσεων με τις σχετικές χώρες και χαιρέτισε την προσεχή συμμετοχή της Προεδρίας και του Υπατου Εκπροσώπου στη Σύνοδο Κορυφής του Συνδέσμου των Αραβικών Κρατών ως σαφή απόδειξη της βούλησης της Ένωσης όσον αφορά την ανάπτυξη αυτής της ζωτικής συνεργασίας.
60. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναμένει ότι θα του υποβληθεί τελική έκθεση κατά τη σύνοδο του Ιουνίου 2004.

61. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η ΕΕ είναι πρόθυμη να εργασθεί με τις ΗΠΑ και άλλους εταίρους κατά τη συνεργασία με την περιοχή αυτή.

Ιράκ

62. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τις πρόσφατες θετικές πολιτικές εξελίξεις στο Ιράκ.
63. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει ικανοποίηση για τη συναίνεση που επιτεύχθηκε από τα διάφορα μέρη στο Ιράκ και τη συνακόλουθη υπογραφή του νέου μεταβατικού διοικητικού νόμου στις 8 Μαρτίου. Ελπίζει ότι η ενθαρρυντική αυτή εξέλιξη θα συμβάλει στην επιτάχυνση της διαδικασίας μετάβασης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει επίσης την ελπίδα ότι το γεγονός αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την επανένταξη του Ιράκ στη διεθνή κοινότητα ως χώρας κυρίαρχης, ανεξάρτητης, δημοκρατικής και ειρηνικής, με ανέπαφη την εδαφική της ακεραιότητα.
64. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χαιρετίζει επίσης την απόφαση του Συμβουλίου διακυβέρνησης του Ιράκ με την οποία καλούνται τα ΗΕ να βοηθήσουν στη μεταβίβαση της κυριαρχίας στο τέλος Ιουνίου και στη διενέργεια των μελλοντικών εθνικών εκλογών, καθώς και την αποδοχή της πρόσκλησης αυτής από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, κ. Κόφι Ανάν. Σύμφωνα με τις εντολές που ενέκρινε το Συμβούλιο Ασφαλείας και τη δέσμευση των ΗΕ να βοηθήσουν το λαό του Ιράκ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υποστηρίζει την απόφαση των ΗΕ να βοηθήσουν στον σχηματισμό προσωρινής κυβέρνησης στην οποία θα μεταβιβασθεί η κυριαρχία την 30ή Ιουνίου 2004 και στην προετοιμασία άμεσων εκλογών που θα διεξαχθούν πριν από τα τέλη Ιανουαρίου 2005. Ο ισχυρός ρόλος των ΗΕ στην διαδικασία πολιτικής μετάβασης αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα επιτυχίας της. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει τη δήλωση της Προεδρίας του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ της 23ης Μαρτίου 2004, την οποία θεωρεί ένδειξη διεθνούς συναίνεσης, και ελπίζει ότι τα ΗΕ θα διαδραματίσουν ζωτικό και όλο και σημαντικότερο ρόλο, που θα στηρίζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας, κατά τη διαδικασία μέχρι τη μετάβαση και μετά.
65. Η ΕΕ σημειώνει ότι η κατάσταση της ασφάλειας στο Ιράκ παραμένει το μεγαλύτερο εμπόδιο στην επιτυχία της πολιτικής διαδικασίας και της διαδικασίας ανασυγκρότησης. Δηλώνει εκ νέου ότι καταδικάζει τις τρομοκρατικές επιθέσεις που προκάλεσαν τόσους θανάτους.
66. Οι επιθέσεις αυτές, οι οποίες στρέφονται όλο και περισσότερο εναντίον του ίδιου του λαού του Ιράκ, αποτελούν αδίστακτη προσπάθεια να διακοπεί η διαδικασία αποκατάστασης της κυριαρχίας και σταθερότητας στο Ιράκ. Είναι ιδιαίτερα λυπηρό γεγονός το ότι οι πρόσφατες επιθέσεις είχαν ως στόχο τον μέγιστο δυνατό αριθμό θυμάτων μεταξύ του άμαχου πληθυσμού, καθώς και τις θρησκευτικές τελετές, με πρόθεση να ενισχυθεί η μισαλλόδοξη βία. Από αυτό φαίνεται καθαρά ότι οι δράστες δεν σέβονται τη ζωή και την ευημερία του ιρακινού λαού, ούτε την ενότητα της χώρας και την εδραίωση της δημοκρατίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί όλα τα μέρη στο Ιράκ να παράσχουν τη μεγαλύτερη δυνατή βοήθεια προκειμένου να αποφεύγονται οι επιθέσεις κατά των διεθνών οργανισμών, οι οποίοι βρίσκονται στο Ιράκ μόνον για να βοηθήσουν τον ιρακινό λαό.

67. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να βοηθήσει τον ιρακινό λαό στη νέα εποχή που διανύει η ιστορία της χώρας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι κάλεσε τον Ύπατο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή να εκπονήσουν μεσοπρόθεσμη στρατηγική για τις σχέσεις της ΕΕ με το Ιράκ, καθώς και ενδεχόμενα μέτρα προς το σκοπό αυτό.

Αφγανιστάν

68. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την απόφαση της Γερμανίας να φιλοξενήσει στο Βερολίνο, την 31η Μαρτίου και 1η Απριλίου, τη διεθνή διάσκεψη για το Αφγανιστάν. Η διάσκεψη αυτή θα αποτελέσει άλλο ένα βήμα προόδου ώστε να εξασφαλισθεί για το λαό του Αφγανιστάν ένα μέλλον όπου θα κυριαρχούν οι αρχές της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δίκαιης πολιτικής εκπροσώπησης.
69. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διενέργεια ελεύθερων και αδιάβλητων εκλογών στο Αφγανιστάν κατά το τρέχον έτος. Εκφράζει ικανοποίηση για τη βοήθεια που προσφέρουν στις αρχές της χώρας για την προετοιμασία των εκλογών η Αποστολή βοήθειας των ΗΕ στο Αφγανιστάν (UNAMA) και άλλοι, καθώς και για τις προσπάθειες που καταβάλλουν το ΝΑΤΟ, ο Συνασπισμός και τα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να βοηθήσουν την αφγανική κυβέρνηση να εξασφαλίσει τις απαραίτητες συνθήκες ασφάλειας για τη διενέργεια των εκλογών.
70. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει και πάλι τη σταθερή δέσμευσή του για ανάπτυξη και ανασυγκρότηση του Αφγανιστάν και εκφράζει την ικανοποίησή του για τις νέες υποσχέσεις προσφοράς των κρατών μελών στους τομείς της ανασυγκρότησης και ασφάλειας.

Σερβία και Μαυροβούνιο / Κοσσυφοπέδιο

71. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος κ. Σολάνα και ο επίτροπος κ. Patten υπέβαλαν έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με την επίσκεψή τους στο Κοσσυφοπέδιο στις 24 Μαρτίου 2004.
72. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδίκασε εντονότατα όλες τις πρόσφατες πράξεις βίας που προξενούνται από εθνοτικές διαφορές, την απώλεια ανθρώπινων ζωών, τις υλικές ζημιές, καθώς και την καταστροφή της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς που αποτελεί κοινή περιουσία όλων των Ευρωπαίων. Επίσης, καταδίκασε τις επιθέσεις εναντίον των στρατευμάτων της KFOR και του προσωπικού και των χώρων εγκατάστασης της Αποστολής των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε όλους τους ηγέτες και ιδίως την αλβανική ηγεσία του Κοσσυφοπεδίου να αναλάβουν την ευθύνη της κατάστασης και να διασφαλίσουν, μέσω των ενεργειών και των δηλώσεών τους, τον τερματισμό των απειλών και της βίας. Όσοι ευθύνονται για τις βιαιοπραγίες πρέπει να προσαχθούν στη δικαιοσύνη.

73. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τον Προσωρινό Θεσμό Αυτοδιοίκησης (PISG) να δεσμευθεί για ένα πολυεθνικό Κοσσυφοπέδιο. Ως άμεσο βήμα, το PISG θα πρέπει να παράσχει πόρους και να αναλάβει την ευθύνη για ταχεία αποκατάσταση των υλικών ζημιών, περιλαμβανομένων των τόπων λατρείας, ώστε να εξασφαλίσει τη συντομότερη δυνατή επιστροφή των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε επίσης την ανάγκη να συνεργασθούν στενά οι πολιτικοί ηγέτες του Κοσσυφοπεδίου με την KFOR και την UNMIK προκειμένου να εξασφαλισθούν η σωματική ασφάλεια και η πλήρης προστασία των δικαιωμάτων των μελών όλων των κοινοτήτων του Κοσσυφοπεδίου.
74. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε ότι τα πρόσφατα γεγονότα αποτέλεσαν σημαντική οπισθοδρόμηση στο Κοσσυφοπέδιο και έθεσαν σε κίνδυνο την πρόοδο που επιτεύχθηκε τα τελευταία έτη. Επαναβεβαίωσε την έντονη υποστήριξή του στις προσπάθειες του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα κ. Harri Holkeri, της UNMIK και της KFOR για τη σταθεροποίηση της κατάστασης και την εξασφάλιση της εφαρμογής της απόφασης 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας και της πολιτικής για επίτευξη των προϋποθέσεων πριν από το τελικό καθεστώς. Επανάλαβε εν προκειμένω τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για σταθερό μέλλον, με στόχο ένα ασφαλές, δημοκρατικό και πολυεθνικό Κοσσυφοπέδιο.

Ρωσία

75. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συγχαίρει τον Πρόεδρο Πούτιν για την επανεκλογή του και αναμένει να συνεργαστεί μαζί του για την οικοδόμηση μίας στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας βασισμένης στο σεβασμό κοινών αξιών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναβεβαιώνει ότι η Ένωση ενδιαφέρεται έντονα και πραγματικά να υπάρχει μια ανοικτή, σταθερή και δημοκρατική Ρωσία. Συναφώς, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει τη ρητή δέσμευση του Προέδρου Πούτιν να οικοδομήσει και να ενισχύσει ένα πολυκομματικό σύστημα, να αναπτύξει την κοινωνία των πολιτών και να καταβάλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να εξασφαλίσει την ελευθερία του τύπου.
76. Η επικείμενη ιστορική διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα φέρει την ΕΕ και τη Ρωσία πιο κοντά. Η περαιτέρω ανάπτυξη των τεσσάρων χώρων και της συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας, ιδίως μέσω της καταπολέμησης νέων απειλών και της επίλυσης περιφερειακών συγκρούσεων στην κοινή μας γειτονιά, θα βελτιώσει τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας. Η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (ΣΕΣΣ) εξακολουθεί να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο αυτής της σχέσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναμένει ότι η συμφωνία αυτή θα ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς προϋποθέσεις ή διακρίσεις από την 1η Μαΐου 2004. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ανοικτή να συζητήσει όλες τις θεμιτές ανησυχίες της Ρωσίας σχετικά με τις επιπτώσεις της διεύρυνσης, αλλά αυτό θα πρέπει να παραμείνει τελείως διακριτό από την επέκταση της ΣΕΣΣ.
77. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσβλέπει σε μια παραγωγική συνάντηση κορυφής ΕΕ-Ρωσίας στις 21 Μαΐου. Επίσης χαιρετίζει την εναρκτήρια συνεδρίαση του Μόνιμου Συμβουλίου Εταιρικής Σχέσης στις 26 και 27 Απριλίου 2004.

Ακτή Ελεφαντοστού

78. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει βαθειά λύπη για την όξυνση της βίας στην Ακτή Ελεφαντοστού. Απευθύνει έκκληση στο αίσθημα ευθύνης και των δύο πλευρών και καλεί όλους τους ηγέτες να επιστρέψουν στην οδό του διαλόγου και της συμφιλίωσης. Η πλήρης εφαρμογή των συμφωνιών Marcoussis είναι απαραίτητη για να επανέλθει η ειρήνη στη χώρα.

VI. ΔΙΑΦΟΡΑ**Δημοσιονομικές προοπτικές**

79. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει με ικανοποίηση την έναρξη των συζητήσεων όσον αφορά την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές 2007-2013. Καλεί το Συμβούλιο να συνεχίσει τις εργασίες που διεξάγονται στο επίπεδο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων όσον αφορά την ανακοίνωση, ώστε να καταρτισθεί αναλυτική έκθεση πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2004. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει το χρονοδιάγραμμα του Πολυετούς Προγράμματος, που έχει ως στόχο την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας για τις νέες δημοσιονομικές προοπτικές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2005.

Residence Palace

80. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφωνεί με την πρόταση της βελγικής κυβέρνησης να χρησιμοποιεί για τις συνόδους του το τμήμα Α του κτιρίου Residence Palace, αφού ανακαινισθεί, με βάση το γενικό πλαίσιο που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο σχετικά με τις δημοσιονομικές, υλικοτεχνικές και νομικές πτυχές του σχεδίου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τη βελγική κυβέρνηση και τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου να μετατρέψουν το γενικό πλαίσιο σε επιχειρησιακό σχέδιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εν λόγω πλαίσιο.
81. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί από το Συμβούλιο να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την εξέλιξη του σχεδίου και την εκτέλεσή του και, όπου απαιτείται, να λαμβάνει ενδεδειγμένες αποφάσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι η υλοποίηση του σχεδίου συνάδει προς το πλαίσιο που έχει συμφωνηθεί.
-